

SCENARIUSZ KATECHEZY

W OBLICZU POKUS

Święty Wojciech
strefa katechety

W OBLICZU POKUS

Scenariusz katechezy dla młodzieży, inspirowany książką kard. Waltera Kaspera pt. *Zacznij wszystko na nowo. Wielki Post i Zmartwychwstanie*, Wydawnictwo Świętego Wojciecha, Poznań 2018.

Cel ogólny:

Analiza i interpretacja kuszenia Jezusa (Mt 4,1-11) w oparciu o treści zawarte w książce kard. Waltera Kaspera pt. *Zacznij wszystko na nowo. Wielki Post i Zmartwychwstanie*.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- > zna treść Mt 4,1-11;
- > wie, co jest głównym celem Wielkiego Postu;
- > potrafi uzasadnić, dlaczego nie należy ulegać pokusom;
- > rozumie potrzebę troski o własny rozwój duchowy.

Metody pracy:

- > dzielenie się osobistym doświadczeniem;
- > rozmowa kierowana;
- > wykład;
- > praca z tekstem.

Środki dydaktyczne:

- > Pismo Święte (Mt 4,1-11);
- > KKK 538-540;
- > fragment książki kard. Waltera Kaspera, *Zacznij wszystko na nowo. Wielki Post i Zmartwychwstanie*, Wydawnictwo Świętego Wojciecha, Poznań 2018, s. 15-23;
- > 3 arkusze białego papieru, flamastry.

Formy pracy:

- > indywidualna;
- > grupowa.

Faza wprowadzająca

- > Powitanie uczniów.
- > Modlitwa Ojciec nasz.
- > Podanie uczniom celu lekcji: *Na dzisiejszej katechezie będziemy analizować treść fragmentu Ewangelii traktującego o kuszeniu Jezusa i dokonamy jego interpretacji w oparciu o fragment książki W. Kaspera „Zacznij wszystko na nowo”.*

Faza realizacyjna

Katecheta rozpoczyna lekcję od przypomnienia, że Wielki Post to czas, w którym chrześcijanie kładą nacisk na budowanie i pogłębianie relacji z Bogiem, praktykując post, modlitwę i jałmużnę. Dla wielu ludzi dobrym doświadczeniem tego okresu są ponadto postanowienia wielkopostne.

Katecheta zachęca uczniów do podzielenia się własnym doświadczeniem w realizacji obranych postanowień. Chętni uczniowie mogą powiedzieć, jak w minionych latach radzili sobie w tej kwestii, czy w postanowieniach wytrwali do końca Wielkiego Postu, na jakie trudności i przeszkody napotykali w ich realizacji.

Po krótkiej wymianie doświadczeń katecheta puentuje: *Podjęmowane przez nas postanowienia wielkopostne – wynikające z miłości do Chrystusa i wiary – i zamierzone ćwiczenia duchowe nie zawsze udaje się zrealizować. Powody są różne, chociażby roztargnienie, zmęczenie, lenistwo. Mówimy wtedy, że ulegliśmy pokusie. Głównym sprawcą pokus jest Szatan. Jego pragnieniem jest zdobywać wszystkich dla Królestwa ciemności. Szatan jest przebiegły i bezwzględny w dążeniu do celu; nie omieszkał kusić samego Chrystusa, o czym mówi Ewangelia wg św. Mateusza 4,1-11.*

W kolejnej części lekcji następuje odczytanie Mt 4,1-11 i omówienie dialogów diabła z Jezusem. Jako pomoc w teologicznym wyjaśnieniu kuszenia Jezusa warto wykorzystać Katechizm Kościoła Katolickiego nr 538-540.

KKK 538 Ewangelie mówią o okresie samotności Jezusa na pustyni zaraz po przyjęciu przez Niego chrztu od Jana: „Duch wyprowadził” Go na pustynię. Jezus pozostaje tam przez czterdzieści dni, poszcząc; żyje wśród dzikich zwierząt, a aniołowie Mu usługują (Por. Mk 1, 12-13). Na końcu tego czasu trzykrotnie kusi Go Szatan, usiłując wystawić na próbę Jego synowską postawę wobec Boga. Jezus odiera te ataki, które jakby streszczają w sobie pokusy Adama w raju i Izraela na pustyni, a diabeł oddala się od Niego „do czasu” (Łk 4, 13).

KKK 539 Ewangelieści wskazują na zbawcze znaczenie tego tajemniczego wydarzenia. Jezus jest nowym Adamem, który pozostaje wierny tam, gdzie pierwszy Adam uległ pokusie. Jezus doskonale wypełnia powołanie Izraela, w przeciwieństwie do tych, którzy prowokowali niegdyś Boga przez czterdzieści lat na pustyni (Por. Ps 95, 10). Chrystus objawia się jako Sługa Boży całkowicie posłuszny woli Bożej. W tym Jezus jest zwycięzcą diabła; związał mocarza, aby odebrać mu jego zdobycz (Por. Mk 3, 27). Zwycięstwo Jezusa nad kusicielem na pustyni uprzedza zwycięstwo męki, w której Jezus okazał najwyższe posłuszeństwo swojej synowskiej miłości do Ojca.

KKK 540 Kuszenie Jezusa ukazuje, w jaki sposób Syn Boży ma być Mesjaszem w przeciwieństwie do tego, co proponuje Mu Szatan i co ludzie pragną Mu przypisać (Por. Mt 16, 21-23). Dlatego właśnie Chrystus zwyciężył kusiciela *dla nas*: „Nie takiego bowiem mamy arcykapłana, który by nie mógł współczuć naszym słabościom, lecz doświadczonego we wszystkim na nasze podobieństwo, z wyjątkiem grzechu” (Hbr 4,15). Kościół co roku przez czterdzieści dni *Wielkiego Postu* jednoczy się z tajemnicą Jezusa na pustyni.

Po tej części lekcji uczniowie robią notatkę w zeszytach korzystając z Mt 4,1-11, wg poniższego wzoru:

POKUSA (CO MÓWI DIABEŁ?)	ODPOWIEŹ JEZUSA
<i>Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz, żeby te kamienie stały się chlebem.</i>	<i>Napisane jest: Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych.</i>
<i>Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się w dół, jest przecież napisane: Aniołom swoim rozkaże o tobie, a na rękach nosić cię będą, byś przypadkiem nie uraził swej nogi o kamień.</i>	<i>Ale jest napisane także: Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, Boga swego.</i>
<i>Dam Ci to wszystko, jeśli upadniesz i oddasz mi pokłon.</i>	<i>Idź precz, szatanie! Jest bowiem napisane: Panu, Bogu swemu, będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz.</i>

W dalszej części lekcji katecheta dzieli uczniów na 3 grupy. Każdy zespół otrzymuje fragment książki W. Kaspera *Zacznij wszystko na nowo* (załącznik). Zapoznaje się z interpretacją trzech kuszeń Jezusa i opracowaniu stosownej refleksji:

- > grupa I – pierwsza pokusa;
- > grupa II – druga pokusa;
- > grupa II – trzecia pokusa.

Po wykonaniu zadania następuje prezentacja efektów pracy poszczególnych grup. Jeśli istnieje taka potrzeba, katecheta syntetyzuje odpowiedzi uczniów, ewentualnie uzupełnia brakujące informacje. Krótkie refleksje opracowane przez grupy stanowią treść kolejnej kolumny wyżej sporządzonej tabeli.

POKUSA (CO MÓWI DIABEŁ?)	ODPOWIEDŹ JEZUSA	REFLEKSJA INSPIROWANA SŁOWEM KARD. W. KASPERA

Faza podsumowująca

Mini wykład katechety: *Wielki Post każdego roku stwarza okazję do refleksji nad jakością naszego życia, jego sensem i ostatecznym celem. Ewangelia o kuszeniu Jezusa i refleksja kard. W. Kaspera potwierdzają prawdę, że Jezus jest Bogiem, że jako Sługa Boży jest całkowicie posłuszny woli Ojca, zdolny odpierać ataki Szatana. Każdy z nas narażony jest na pokusy, które same w sobie nie powodują, że odłączamy się od miłości Boga. Wszystko zależy od nas, jak odniesiemy się do pokus, co z nimi zrobimy. Wytrwanie w dobrym to sztuka mówienia „nie” temu, co nieświęte, to pokochanie Boga całym swym sercem, umysłem i całym sobą.*

Modlitwa na zakończenie

Nie bój się, nie lękaj się,
Bóg sam wystarczy, Bóg sam wystarczy.
Zostań tu i ze mną się módl.
Razem czuwajmy, razem czuwajmy.

Źródło: http://spiewnikreligijny.pl/teksty/895,nie_boj_sie_nie_lekaj_sie/
Dostęp: 4.03.2018.

Załącznik

fragment książki kard. Waltera Kaspera pt. *Zacznij wszystko na nowo. Wielki Post i Zmartwychwstanie*,
Wydawnictwo Świętego Wojciecha, Poznań 2018

Opracowała: Marzenna Kubiak

ZACZNIJ WSZYSTKO
NA NOWO

WIELKI POST I ZMARTWYCHWSTANIE

KARD. WALTER KASPER

PRZEŁOŻYŁ
KAMIL MARKIEWICZ

Święty Wojciech
wydawnictwo

KONIECZNA DECYZJA

Mt 4,1-11

Wtedy Duch wyprowadził Jezusa na pustynię, aby był kuszony przez diabła. A gdy pościł już czterdzieści dni i czterdzieści nocy, poczuł w końcu głód. Wtedy przystąpił kusiciel i rzekł do Niego: „Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz, żeby te kamienie stały się chlebem”. Lecz On mu odparł: „Napisane jest: Nie samym chlebem żyje człowiek, ale każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych”.

Wtedy wziął Go diabeł do Miasta Świętego, postawił na szczycie narożnika świątyni i rzekł Mu: „Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się w dół, napisane jest bowiem: Aniołom swoim da rozkaz co do ciebie, a na rękach nosić cię będą, byś przypadkiem nie uraził swej nogi o kamień. Odrzekł mu Jezus: „Ale napisane jest także: Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, Boga swego”.

Jeszcze raz wziął Go diabeł na bardzo wysoką górę, pokazał Mu wszystkie królestwa świata oraz ich przepych i rzekł do Niego: „Dam Ci to wszystko, jeśli upadniesz i oddasz mi pokłon”. Na to odrzekł mu Jezus: „Idź precz, szatanie! Jest bowiem napisane: Panu, Bogu swemu, będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz.

Wtedy opuścił Go diabeł, a oto przystąpili aniołowie i usługiwali Mu.

Jeżeli staniemy w prawdzie, przyznamy, że nikt nie może powiedzieć o sobie: „Jestem całkowicie w porządku i nie mam grzechu”. Wszyscy musimy zastanowić się nad swoim życiem i się nawrócić. Ewangeliczne wezwanie do nawrócenia jest skierowane również do nas i do naszego świata, który często skupia się na tym, co powierzchowne, jest chaotyczny i bezmyślny. Jeśli zastanowimy się nad swoim życiem i nad kondycją świata dzisiaj, powyższy fragment Ewangelii nabierze dla nas dużego znaczenia; okaże się, że jest bardzo aktualny. Jest wezwaniem do zdystansowania się na pewien czas

od naszej tradycyjnej mentalności, zwykłych nawyków i przyjętego rytmu życia. Zachęca, abyśmy odpowiedzieli sobie na dwa pytania: gdzie jestem?, dokąd zmierzam? Pokusy, jakich doświadcza Jezus, są symbolami fundamentalnej decyzji, przed którą staje każdy z nas.

Fragmenc z Ewangelii według św. Mateusza o trzech pokusach Jezusa przypomina inny biblijny epizod – kuszenie, któremu na początku historii ludzkości został poddany Adam. Wiemy, co się wtedy stało: w ziemskim raju pierwszy człowiek musiał zdecydować, czy być posłusznym Bogu i Jego przykazaniom, czy też spróbować samemu stać się jak Bóg. Jak Bóg samemu wybierać między tym, co dobre, a tym, co złe.

Adam podjął decyzję: zapragnął wziąć życie w swoje ręce i stać się wolnym człowiekiem, tymczasem został niewolnikiem swoich żądz i namiętności, pracy i bólu, a wreszcie i śmierci. Pierwszy człowiek obrał błędną drogę. Konsekwencje jego wyboru uwiocznily się już w życiu jego potomstwa – Kain zabił Abła, a to bratobójstwo zapoczątkowało

niekończącą się serię krwawych wojen, nienawiść, okrucieństwo i zatwardziałość. „[...] przez jednego człowieka grzech wszedł do świata, a przez grzech śmierć, i w ten sposób śmierć przeszła na wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli” (Rz 5,12).

W Jezusie przyszedł na świat nowy Adam, który uwalnia nas spod władzy grzechu i śmierci. Jezus musi się zmierzyć z taką samą pokusą, jakiej był poddany pierwszy człowiek. Nowy Adam poszedł jednak w innym kierunku; umożliwił nam ponowne wkroczenie na drogę życia i pokazał jego autentyczny sens. Ewangelia ukazuje trojaką pokusę i trojaki przeciwstawienie się jej, w którym objawia się prawdziwe życie.

Pierwsza pokusa dotyczy cielesności. Po czterdziestu dniach postu Jezus odczuwa głód. Zbliży się do niego diabeł i mówi: „Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz, żeby te kamienie stały się chlebem”. Te słowa wydają się bardzo rozsądne. A jednak mamy tu do czynienia z pokusą konsumpcjonizmu, z kłamstwem, że konsumpcja może nas uszczęśliwić, z ilu-

zją, że wstrzemięźliwość oraz wyrzeczenia nie mają sensu i uniemożliwiają nam korzystanie z życia.

Konsumpcjonizm obiecuje nam, że im więcej rzeczy pochłoniemy, tym szczęśliwsi i bardziej syci będziemy się czuli. Kto zaczyna tak myśleć, musi dążyć do coraz większej konsumpcji – nie tylko więcej jeść i pić, lecz także posiadać więcej dóbr oraz potęgować przyjemność przez doznania sięgające narkotycznego rauszu. Jednak w ostatecznym rozrachunku człowiek odczuwa pustkę i rozczarowanie. Tęsknota naszego serca przekracza wszelką ziemską rzeczywistość. Konsumpcja nigdy nas nie zaspokoi i nigdy nie uczyni szczęśliwymi i zadowolonymi.

Jezus pokazuje nam inną drogę: „Nie samym chlebem żyje człowiek, ale każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych”. Mamy słuchać słowa Bożego i czynić je normą swojego postępowania. Słowo Boże jest bowiem słowem życia – wskazuje nam drogę życia i obdarza nas życiem. Bóg sam wystarczy.

Druga pokusa konfrontuje nas z kolejną decyzją. Szatan mówi do Jezusa: „Jeśli jesteś Synem Bożym,

rzuć się w dół”, bo aniołowie Boży „na rękach nosić cię będą”. Jest to pokusa uczynienia z naszego życia *show*, spektaklu, w którym nie liczą się wewnętrzne wartości, lecz to, co na zewnątrz: piękny wygląd, dobre wrażenie, uwaga innych, poklask, zaszczyty, sława i uznanie...

Możemy upoić się uznaniem innych i sławą do tego stopnia, że poczujemy się tak, jakby nieśli nas aniołowie. Ale pewnego dnia to złudzenie rozwieje się, a my spadniemy w pustkę, bo nie ma nic równie zwodniczego, jak ludzkie pochwały i oklaski tłumu. Upadek człowieka wypełnionego pychą może być bardzo głęboki i bolesny. Dlatego Jezus mówi: „Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, Boga swego”. Nie czyń siebie bożkiem. Szukaj wartości, które przetrwają i znajdą uznanie w oczach Boga.

Wraz z trzecią pokusą ewangeliczna opowieść osiąga swoje apogeum: „Dam Ci to wszystko, jeśli upadniesz i oddasz mi pokłon”. Jest to pokusa władzy, wyższości nad innymi zarówno w życiu prywatnym, jak i społecznym. Ileż cierpienia i wojen spowodo-

wała już żądza świeckiej władzy, pokusa podboju wielkiego terytorium!

Ta żądza może dosłownie zmienić się w szaleństwo. Może doprowadzić do prześladowania, upokarzania i marginalizowania członków innej grupy etnicznej, innej kultury, którzy pewnego dnia z nie mniejszym okrucieństwem zaczynają stawiać opór i dążyć do odwetu. Z pragnieniem władzy mamy jednak do czynienia nie tylko w życiu politycznym i gospodarczym – można je dostrzec również na co dzień: w zachowaniu ludzi realizujących swoje interesy za wszelką cenę i kosztem innych; pogoń za karierą i żądza bogactwa to tylko dwa przykłady.

Jezus znów ukazuje inną możliwość: „Panu, Bogu swemu, będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz”. Oddać pokłon Bogu to uznać, że tylko Jemu należą się cześć i władza. Tylko On jest ostatecznym celem, a wszystko inne jest względne. Jeżeli oddajemy cześć Bogu, uświadamiamy sobie, że my sami jesteśmy tylko ludźmi wśród ludzi, że jesteśmy jedną rodziną, braćmi i siostrami dla siebie nawzajem oraz dziećmi jednego

i jedynego Ojca w niebie. Kto zatem z całego serca kocha Boga, będzie również kochał swojego bliźniego jak siebie samego.

Oto trzy pokusy i trzy przeciwstawiające się im rozwiązania, które proponuje człowiekowi Ewangelia. W okresie poprzedzającym Wielkanoc, kiedy mamy podjąć refleksję nad swoim życiem i na nowo je uporządkować, musimy dokonać tych trzech podstawowych wyborów, choć tak naprawdę chodzi zawsze o jeden wybór – między Bogiem i Jego słowem, które trwa wiecznie, a ulotnymi podobiznami bożków, które sami stworzyliśmy i które niechybnie nas zwiodą.

Fundamentalne pytanie postawione nam w Ewangelii brzmi: Czy skupiamy się na sobie, swoim stanie posiadania, swojej powierzchowności i sławie oraz swojej władzy, czy też pragniemy, aby nasze życie koncentrowało się na Bogu i bliźnich? Którą z dróg chcemy iść: drogą egocentryzmu i pokus tego świata czy drogą wyznaczoną przez najważniejsze przykazanie dane nam od naszego Pana: aby

kochać Boga z całego serca, a swojego bliźniego jak siebie samego?

Ewangelia nie kończy się w tym miejscu. Nie zostawia nas samych z tą decyzją, z wezwaniem do rozeznania duchów oraz do walki o królestwo Boże i przeciwko złu. Jezus nie tylko dał nam przykład, jak należy się zachować – On raz na zawsze zwyciężył kusiciela. Zło, które na pozór zawładnęło światem, już przegrało! Królestwo Boże jest rzeczywistością!

Jezus wyprowadził ludzi ze ślepej uliczki, w którą zapędził nas pierwszy Adam; Pan poprzedza nas na drodze nowego życia. Decyzja, którą mamy podjąć, jest więc koniec końców decyzją o naśladowaniu Zbawiciela, o przyjaźni z Nim i życiu w Nim, o zachwyceniu się Nim i otwarciu na przemianę, której On w nas dokonuje. Na tej drodze będzie nam towarzyszył Jezus; podążymy nią wraz z Nim.

SPIS TREŚCI

Zaproszenie	5
1. ZWROT KU ŻYCIU	7
Czas nawrócenia	9
Konieczna decyzja	15
Zacznij na nowo!	25
W drodze na niebieską ucztę	31
Nasza droga życia	41
2. MEKA	47
Król pokoju	49
Miłość aż do końca	57
Poza próg śmierci	63
Bóg sam wystarczy	69
Życiodajna Krew	81
3. ZMARTWYCHWSTANIE	93
Nowe serce	95
Kto wierzy, widzi więcej	101
Słowa życia	111
Ludzie nadziei	117
4. DUCH ŻYCIA	127
Ogień Ducha	129